

Program for efteruddannelseskursus på

Hotel Nyborg Strand – Østerøvej 2 – 5800 Nyborg.

Mandag d. 25. marts & tirsdag d. 26. marts 2019

Tilmelding foregår udelukkende via et link til Hotel Nyborg Strand, som kommer til at ligge på hjemmesiden www.alf.dk fra december 2018 – Hold derfor godt øje med hjemmesiden!

NB! Når du har tilmeldt dig via dette link, modtager du automatisk en svarmail med en kvittering for tilmeldingen. Af kvitteringen fremgår, hvilke foredrag du er tilmeldt. *Print kvitteringen ud og medbring den til kurset.*

Alle henvendelser vedr. tilmeldinger skal rettes til: nyborgstrand@nyborgstrand.dk eller telefon 65 31 31 31

Programmets foredrag falder inden for følgende temaer:

1. Tidlig Indsats
2. Sociale og kommunikative vanskeligheder
3. Logopædens rolle i det tværfaglige samarbejde
4. Blandede bolcher (en søjle med varieret indhold)

Søjle 3 "Logopædens rolle i det tværfaglige samarbejde", er opstået på baggrund af de mange ændringer vores medlemmer oplever på deres arbejdspladser i disse år.

Søjle 4 "Blandede bolcher" består af forskellige emner der hver især ikke kan bære en hel søjle men som vi i kursusudvalget har fundet spændende og relevante for logopæders arbejde.

Mandag d. 25. marts 2019

Kl. 9.00 – 9.30

Ankomst.

Man kan først påregne at få værelserne fra kl. 14.00

Kl. 9.30 – 9.50**Fælles velkomst og praktiske oplysninger****Kl. 10.00 – 12.30****Søjle 1: Tidlig indsats****Oplæg ved:** Anders Højen, Lektor**Titel:** Sprogvurdering til 2-årige

Abstract: Allerede før børn er blevet 2 år, ses der stor forskel på deres sproglige udvikling. Børn er forskellige og udvikler sig i forskellige tempi, men det er afgørende at identificere en problematisk langsom sprogdudvikling. Det er ikke ligegyldigt hvor langt man er nået som toårig. For eksempel ses der statistisk signifikante sammenhænge mellem ordforråd som toårig og resultater i nationale test i folkeskolen 10 år senere. Derfor skal børns sproglige udvikling følges så tidligt som muligt med henblik på bedst mulig understøttelse i både hjem og dagtilbud.

En gruppe forskere ved Aarhus Universitet har for Børne- og Socialministeriet udviklet et sprogvurderingsredskab for 2-årige (22-35 mdr.). Det foreløbige navn er *Sprogvurdering 2 år*. Det består af fire dele, hvor barnet kun medvirker i én del, nemlig test af receptivt ordforråd (billedudpegning). De tre øvrige dele udføres af barnets stuepædagog/dagplejer, som vurderer barnets produktive ordforråd, brug af dekontekstualiseret sprog og generelle kommunikative kompetencer. Redskabet præsenteres i dette oplæg med følgende fokuspunkter:

- Oversigt over materialet
- Begrundelse for udvælgelse af deltest og items
- Psykometriske analyser (validitet, reliabilitet, prædiktivitet)
- Erfaringer med test af toårige fra udviklingen af redskabet
- Udfordringer og løsninger ved sprogvurdering af små børn
- Vurdering og tolkning af tosprogede børns vurdering
- Opfølgende indsatser

Kl. 10.00 – 12.30**Søjle 2: Sociale og kommunikative vanskeligheder****Oplæg ved:** Ditte Rose Andersen**Titel:** Intensive Interaction – udvikling af det basale grundlag for kommunikation

Abstract: Intensive Interaction er en tilgang, hvis formål er at skabe adgang til det præverbale grundlag for kommunikation. Formålet er at udvikle og stimulere evnen og lysten til:

- at være sammen med andre og lægge mærke til, at de er til stede.
- at kunne begynde at rette sin opmærksomhed mod andre og gradvist at begynde at gøre det længe nok, til at man kan tage del i fælles aktiviteter
- at begynde at forstå social årsag og virkning, turtagning med stigende kompleksitet
- at begynde at lære at bruge og forstå fx blikkontakt, ansigtsudtryk, gestus, stemme og anden nonverbal kommunikation (haptiske, kronemiske signaler)

- at kunne (sam-)regulere sit arousalniveau og på den måde blive i stand til at dele erfaringer af vekslende intensitet og emotionalitet med andre mennesker
- at kunne indgå i stadigt mere kompleks kommunikation, opbygge meningsfulde relationer og skabe mening i verden sammen med andre mennesker.

Med andre ord: Intensive Interaction retter sig mod noget af det mest centrale i tilbud for børn med kommunikationshandicap. Intensive Interaction er en tilgang, der skaber forudsætningerne for, at mennesker berørt af autisme, multiple funktionsnedsættelser, intellektuelt handicap, demens, hjerneskade, svære opmærksomhedsforstyrrelser m.v. kan begynde at tilegne sig dette basale grundlag.

Hvis et menneske ikke, eller ikke fuldstændig, har tilegnet sig dette grundlag, er det sandsynligt, at dette menneske vil betydelige problemer på mange livsarenaer. Det kan være vanskeligheder ift. både samspil, kommunikation og social deltagelse – både i tætte relationer og i større sammenhænge. Også akademisk og kognitivt vil det have gennemgribende konsekvenser, hvis man har en begrænset adgang til kommunikation. Hvis ikke, man har adgang til meningsfuld, præcis, gensidig tovejskommunikation, bliver det vanskeligt at lære i sociale kontekster; at vise, hvad man interesserer sig for, lade sig inspirere af andre og demonstrere over for andre, hvad man kan, ved og mestrer. Det gør det igen vanskeligt for omgivelserne at stille udviklingsmæssigt relevante erfaringer til rådighed. Endelig vil en ringere adgang til meningsfuld, gensidig tovejskommunikation have indflydelse på en persons selvværd, selvbillede og selvtilid, idet man ikke – eller ikke samme grad som andre – får adgang til at udvikle dette i meningsfulde sociale, kontekster.

For børn med kommunikationshandicap, kan følgerne af en begrænset adgang til meningsfuld, gensidig tovejskommunikation bl.a. vise sig ved ensomhed, kedsomhed, manglende oplevelse af mening, voldsom og ulykkelig adfærd, social isolation og en gennemgående oplevelse af manglende forståelse mellem barnet og dets omgivelser, hvor både barnet og voksne omkring det, oplever, at det er svært at nå hinanden.

Hvis vi skal kunne håbe på at skabe meningsfulde, sammenhængende dag- og undervisningstilbud for børn med fx autisme, intellektuelt handicap, multiple funktionsnedsættelser m.v., må og skal dette basale grundlag for kommunikation være en prioritet. Udvikling af de basale grundlag for kommunikation er både kompleks, afgørende og, i en typisk kommunikationsudvikling, tidlig læring.

I en typisk kommunikationsudvikling tilegnes dette grundlag fra fødslen og op gennem barnets første få leveår. Det sker gennem fint afstemte, dialogisk strukturerede, dynamiske, fritflydende samspil, som er glædesfyldte for begge parter. I sådanne tidlige samspil er det karakteristisk, at den endnu gryende kommunikationspartner får 'lov' til at lede og føre og således have afgørende indflydelse på indhold, tempo, kompleksitet og intensitet (Schaffer xxx).

På baggrund af vores meget omfattende viden om kvaliteten, dynamikken, strukturen og effekten af sådanne tidlige samspil, udførte Dave Hewett og Melanie Nind (1994) i begyndelsen af 1980'erne og frem et større praksisforskningsprojekt med en gruppe stærkt kommunikationshandicappede unge mennesker med henblik på at formulere praktisk anvendelige principper til præcist, effektivt og fremadskridende at støtte kommunikationsudviklingen hos denne gruppe.

Intensive Interaction er resultatet af denne forskning, og tilgangen har i dag udbredelse i specialtilbud for både intellektuelt handicappede, autistiske, multipelt handicappede og demente mennesker i både Storbritannien og andre lande.

Dagens oplæg fokuserer på brugen af Intensive Interaction sammen med børn, og der vil blive vist eksempler på brugen af Intensive Interaction fra forskellige målgrupper med henblik på at understrege de principper, der går igen på tværs af handicap, funktions- og sprogniveau. Oplægget vil også fokusere på effekten af konsistent at bruge Intensive Interaction som en integreret og central del af et specialpædagogisk tilbud. Der fokuseres her på, hvordan tilgangen skaber udvikling i bl.a. evnen til fælles opmærksomhed, turtagning, blikkontakt, ansigtsudtryk, vokaliseringer m.v.

Ditte Rose Andersen er autoriseret psykolog, cand.psych.aut. fra Københavns Universitet (2007). Hendes speciale som psykolog er autismspektrumtilstande, handicap og kommunikation. Hun er uddannet Intensive Interaction-koordinator fra Intensive Interaction Institute, UK. Hun har arbejdet

inden for specialområdet i 18 år, bl.a. på specialskole for børn med autisme/intellektuelt handicap og på en døgninstitution for børn med autisme og udviklingshæmning. I sin søgen efter tilgange, der tog udgangspunkt i det enkelte, særlige individ med hans eller hendes interesser, evner og præferencer, stødte hun på Intensive Interaction, som hun har arbejdet med siden 2012. Hun blev i 2013 Intensive Interaction Institute Associate og stiftede i 2014 Intensive Interaction Danmark med henblik på at kunne tilbyde uddannelse, kurser, træning og vejledning i tilgangen til forældre, pårørende og fagfolk. Hun har samarbejde med en række kommuner om implementering af Intensive Interaction og forestår supervision af hjemmetræning. Hun har privat psykologpraksis med særligt fokus på kommunikative handicap. Hun har talt ved flere konferencer (SIKON, Skive, Aarhuskonferencen, Disability Studies Conference, Intensive Interaction Conference) og faglige selskaber i Danmark og England om bl.a. autisme, handicapforståelse og Intensive Interaction. Ditte har gennem fem år siddet i styrelsen for Psykologfagligt Selskab for Autisme under Dansk Psykologforening. Hun modtog i 2016 Demetrious Haracopos-legatet, som uddeles af Fonden Center for Autisme og Sofieskolen for arbejde i Haracopos' ånd: "Et hvert menneske har rettet til at blive set og hørt".

Kl. 10.00 – 12.30

Søjle 3: Logopædens rolle i det tværfaglige samarbejde

Oplæg ved: Courtney Norbury

Titel: Evidence-based pathways to service provision

Abstract: This talk considers a tiered approach to service delivery whereby speech-language pathology services become increasingly specialized and individualized for children with greater language-learning needs.

I will consider the evidence presented by Ebbels, McCartney, Slonims, Dockrell & Norbury (2019) regarding the effectiveness of (1) intervention for children with language disorders at different tiers and (2) speech-language therapist roles within these tiers. I will outline a flowchart to aid clinical decision-making and gaps in the current evidence base are highlighted.

I conclude that there is growing evidence that approaches led by education services at Tier 1 (universal, all children) and Tier 2 (targeted, children with low language proficiency) can be effective when staff are highly trained and well supported. However, there is currently limited evidence regarding additional benefit of speech-language therapy specific roles at Tiers 1 and 2. With regard to individualized intervention (Tier 3), children with complex or pervasive language disorders can progress following direct individualized intervention and children with milder or less pervasive difficulties can make progress when intervention is managed by an SLT, but delivered indirectly by others (parents and/or teaching staff), provided they are well trained and supported, and closely monitored.

When funding for services is limited and where prioritization for clinical services is a necessity, we need to establish the relative benefits and cost-effectiveness at each tier and ensure that specialist clinical input provides added value.

Kl. 10.00 – 12.30

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Stine Borges, audiologopæd cand.mag., CSU-Slagelse og Audiologisk Afsnit, Sjællands Universitetshospital

Titel: APD er en omdiskuteret diagnose, men hvorfor er den det? Er det en ny diagnose?

Abstract: APD er en omdiskuteret diagnose, men hvorfor er den det? Er det en ny diagnose? Hvad er der enighed om og hvad diskuteres fortsat? Hvad forventes det at man, som logopæd i PPR gør, når et barn diagnosticeres med APD?

Komplekse spørgsmål har sjældent simple svar. Jeg kan ikke give jer en færdig undervisningsplan for alle børn med APD. Til gengæld vil oplægget give jer indblik i, hvordan I kan lave individuelle planer, der bygger på jeres talepædagogiske erfaring, samt hvad I ved om APD, når I går herfra. Jeg vil gennemgå anatomen og diagnostikken, samt interventionsmuligheder og retningslinjer i den forbindelse. Vel mødt.

KI.12.30 - 13.15

Frokostpause

KI.13.15 - 14:15

Diskussionsforum - Holder vi fast i vores Logopædiske baggrund og faglige identitet?

Deltagerne er:

PPR leder i Skanderborg: Hanne Melchiorsen

PPR leder i Horsens: Claus Grønlund

Fagkoordinator i Favrskov: Randi Mahle

Teamleder i Københavns Kommune, Lisbeth Riiskjær

Tilmelding er nødvendig

KI. 14.30 - 17.30

Søjle 1: Tidlig indsats

Oplæg ved: Nan Bernstein Ratner, Professor, Hearing and Speech Sciences

Titel: Setting the stage for thought and action and Evidence-Based Early Communication Intervention age 0-3. Child's Play, Learning & Development.

Abstract: Infancy research has lowered the age at which we presume that child language learning begins, from 12 months, when children traditionally say first words, to the first days after birth, at or even in the last trimester of pregnancy. As a result, it is more important than ever to identify children before they fail to demonstrate typical development, as well as identify and follow those at elevated risk. New infant testing paradigms (which I will illustrate) are adding to our ability to predict later language skills in young infants and are likely to move from laboratories to professional practice settings. I will also review what is now known about factors that depress or may hinder children's communication development, even starting in the neonatal intensive care setting. These factors may place them at permanent disadvantage but can be addressed by developmental specialists such as speech-language therapists.

As we work with younger and younger children and their families, it is even more critical to understand the conversational contexts and motivations to communicate, whether in one language, or in bilingual families, in order to design effective interventions for children with diverse profiles of delay or disorder. Large scale analysis of children's earliest language attempts provides evidence of communicative needs that spur early lexical and syntactic growth. The interventions that we develop to spur communication and the motivation to communicate are increasingly more likely to involve working with the whole family in maximizing the child's communicative competence.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 2: Sociale og kommunikative vanskeligheder

Oplæg ved: Courtney Norbury

Titel: Social (Pragmatic) Communication Disorder: an overview. Diagnosis/measurement issues. What is pragmatic language therapy and how do we measure its effects?

Abstract: There is little doubt that some children have deficits in the social use of language that hinder communication and well-being. There is much less consensus about how such deficits should be conceptualised. DSM-5 (APA, 2013) introduced a new diagnosis, Social (Pragmatic) Communication Disorder (SPCD), characterized by persistent difficulties using verbal and nonverbal communication for social purposes in the absence of restricted and repetitive interests and behaviours and structural language impairments. The application of these criteria are hindered by a lack of robust assessment measures.

In this talk, I will summarise the history of SPCD and the challenges that remain concerning assessment and diagnosis. I will describe attempts to document the prevalence of SPCD using both clinical and population samples. These efforts reveal a tight coupling between pragmatic and structural language skills, and an association between SPCD and broader behavioural issues. Finally, I will outline recent trials that focus on remediating pragmatic and social communication skills.

I will conclude that implementing the new diagnosis is currently challenged by a lack of well-validated and reliable assessment measures, and observed continuities between SPCD and other neurodevelopmental disorders. SPCD is probably best conceptualized as a dimensional symptom profile that may be present across a range of neurodevelopmental conditions. There remains a dearth of reliable and culturally valid assessment measures with which to make a differential diagnosis, and few rigorously tested intervention programmes. Successful treatment will likely incorporate both language and pragmatic targets in naturalistic communication settings.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 3: Logopædens rolle i det tværfaglige samarbejde

Oplæg ved: Dorte Nissen

Titel: Talehørekonsulenten – nye positioner og nye udfordringer

Abstrakt: PPR og PPRs opgaver og strukturer er under stadig forandring. De tidligere positioner og daglige rutiner kan ikke længere tages for givet. Og i en brydningstid er det ofte værd at overveje, hvad der er vigtigt og hvad der skal arbejdes for. Hvilke positioner, man gerne vil have for at kunne lave et konstruktivt stykke arbejde, og hvad man kan gøre for at få dem

Der er modsatrettede forventninger. Skolerne efterspørger, at man kommer mere 'ud på gulvet' – men hvad vil det sige, og hvilke håb og forventninger bør der i det? Man skal tit spille sammen med psykologerne, som også skal finde plads i forandrede positioner. Sprogpædagogerne har tilgrænsende kompetencer at byde ind med, og hvordan får man det bedste ud af samarbejdet? Hvor skal der være grænseflader – hvor skal der være overlap?

Engang var man talehøre-lærer eller talehøre-pædagog – med en del undervisning og stabile positioner i organisationsstrukturen og faste rutiner.

Nu hedder det måske talehøre-konsulent: Nu har man en konsultativ funktion – ofte uden det ligger klart for alle parter, hvad det vil sige. Og måske foretrækker lærere, pædagoger og forældre, at tingene var som tidligere. De ved måske heller ikke lige, hvad de skal bruge konsulenten til.

Men at være konsulent/at have en konsultativ funktion er på mange måder i sig selv en faglighed – det kræver færdigheder i at forhandle opgaver, i at opdyrke opgaver, og i at positionere sig relevant, så ens faglighed kan blive brugt konstruktivt og ikke mindst komme på banen, når det er relevant. Vi vil sammen se på tendenserne, dilemmaerne og på nogle mulige veje at gå.

Kl. 14.30 – 17.30

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Line Dahl Jørgensen

Titel: Tidlig logopædisk intervention

Abstract: Dette oplæg vil give deltagerne indsigt i forskellige aspekter ved tidlig logopædisk intervention.

Hvilke former for intervention findes der? Hvor tidligt er det relevant at intervenere? Hvilken effekt kan forventes af tidlig logopædisk intervention? Og ikke mindst: Hvordan gør man?

Erfaringer og videoeksempler fra et dansk ph.d.-projekt vil blive inddraget.

Kl. 18.00 – 19.30

Aftensmad

Kl. 20.00

Audiologopædisk Forenings ordinære generalforsamling.

Se dagsorden og beretning fra bestyrelsen på hjemmesiden. www.alf.dk

Mød op på generalforsamlingen – tag del i debatten.

Uddeling af legater til ansøgere til Vibeke og Victor Blochs Legat og Lingvistisk Logopædisk Studielegat

Tirsdag d. 26.marts 2019

Kl. 8:30 – 9:00

Kaffe/te og ½ rundstykke til endagskursister

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 1: Tidlig Indsats

Oplæg ved: Steffi Sachse, professor dr.

Titel: Socio-emotional development of children within the context of language delays and Disorders.

Abstract: Language development of children interacts closely with other areas of development. Therefore, language skills are crucial for the successful development of social relationships, but also for the emotional development, e.g. the emotional knowledge and emotion regulation of children. Children with language delays and disorders also have a high risk of showing concomitant behavioral and emotional problems. The early recognition and prevention of the language difficulties, but also the accompanying symptoms, is therefore of great importance. In the lecture, interactions between language and socio-emotional development are shown and illustrated. Based on the results of international studies and our own longitudinal study of children with early language delays, possible emotional and behavioral problems of the children are discussed. It is also about clarifying the question which problems can arise as a direct result of the language delay/disorder and which other disorders are associated.

KI. 9.00 – 12.00

Søjle 2: Sociale og kommunikative vanskeligheder

Oplæg ved: Johanna Schulting og Marjan ter Harmsel, HU University of Applied Sciences Utrecht
Titel: Developmental Language Disorders, Intervention, Tablet Games

Abstract: Digital – Games-based learning in speech and language therapy

Johanna Schulting, Marjan ter Harmsel, Rob Zwitserlood, Prof. dr. Ellen Gerrits. HU University of Applied Sciences Utrecht

(The first two authors will be the speakers at the ALF congress.)

Objectives

To investigate the usability of tablet games in language therapy and its effects on language learning for preschool children with Developmental Language Disorders (DLD) by answering the following three research questions:

1. Which tablet games are suitable for language therapy?
2. What are best practices in stimulating interaction and communication between therapist and child while using tablet games in language therapy?
3. What is the effect on word learning of language therapy with tablet games, versus language therapy with traditional play materials?

Methods

To answer the first question, a reliable review checklist and an open source database for reviews on games have been developed. The clinimetric properties of the checklist (inter-rater-reliability and validity) were measured using reviews of 29 Speech Language Therapists (SLTs) on 15 tablet games. To answer the second question 6 SLTs performed three therapy sessions with tablet games and traditional play materials. After each session they received feedback of a Video Interaction Guidance trainer on how to stimulate interaction and communication during therapy with tablet games. Finally, best practices for gaming together were determined in a consensus meeting. The third question was answered by performing a Randomized Controlled Trial (RCT) which investigates the effectiveness of vocabulary intervention with tablet games compared to traditional play materials in a group of 70 three-year-old children with DLD.

Results

The checklist for game selection and reviews of games is available in a Dutch open source database for SLTs. A practical guideline for SLTs about gaming together including short videos with examples

of best practices has been published online. The results of the RCT show that using tablet games as material to build up passive vocabulary is as effective as using traditional play materials.

Conclusions

New insights on the highly discussed topic whether gaming in language therapy has a positive effect on language development will be presented. We will share information about how to review tablet games in order to decide if they are suitable for use in language therapy. Furthermore, we will introduce best practices for language therapy when using tablet games.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 3:

Oplæg ved: Jacob Stenholt

Titel: Skab forbindelser - en ny måde at forstå rådgivning på.

Abstract: Igennem de sidste snart 25 år har der været diskussioner om, hvorvidt PPR skulle arbejde konsultativt eller undersøgende og behandlende. I mit oplæg vil jeg præsentere en tredje vej ift. rådgivning, som viser rådgivningsopgaven på en helt ny måde. I denne tilgang til arbejdet i PPR, kommer vi til at interagere med de mennesker, som vi skal rådgive på en måde, så vi bliver en del af det fællesskab, vi skal rådgive ind i. Det handler om at skabe forbindelser til, og sammen med de mennesker, som vi skal hjælpe. På mange måder er det ikke så meget en praksisændring, som en ændring i forståelsen af, hvad det vil sige at skabe udvikling og positive forandringer. Vi skal ikke til at gøre noget fundamentalt nyt. Vi skal blot gøre det vi gør, med en ny betydning og forståelse. Vi skal gå fra at være *givere* af *råd*, til medskabere af nye forbindelser *til* børn og voksne, *sammen* med børn og voksne. Ved at forbinde os, i stedet for at formidle, får vi helt nye muligheder for at skabe varig udvikling sammen med de mennesker, vi skal hjælpe.

Kl. 9.00 – 12.00

Søjle 4: Blandede bolcher

Oplæg ved: Julie Dockrell

Titel: Socio-economic disadvantage and early language development: patterns of need and challenges for provision and the delivery of interventions.

Abstract: This session will explore the language learning needs of children from socially disadvantaged backgrounds, with a specific emphasis of needs evident within the Danish context. The presentation will be divided into three sections.

In the first part we will explore children's language learning needs and the factors that are associated with these needs. Many children enter school with poor language skills unexplained by other developmental challenges. This percentage is significantly higher in areas of social disadvantage. One possible explanation of delayed language learning is that children simply are not receiving sufficient language input to develop their lexical representations and construct grammatical categories. There is consistent evidence that children from lower socio-economic backgrounds are exposed to less high-quality language both at home and in school and that, this leads to poorer vocabulary, grammar and language processing. Capturing how these differences impact on development is of significant practical import.

In the second part we will consider the needs of parents, school staff and professionals to support language learning. We will consider evidence about training needs and effective training programmes.

The final part of the presentation will examine the importance of intervention using a response to intervention model in the context of SLT practice. A distinction between evidence informed practice and evidence-based practice will be made. Examples of each approach at universal, targeted and specialist levels will be discussed.

For each section there will be an opportunity to discuss how the wider research literature and knowledge base can be utilised (or not) in the Danish context. A specific emphasis will be on the role of knowledge exchange in professional development and research.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.

Kl. 12.00 - 14.00

Frokostpause

Husk at besøge vores udstillere

Kl. 13.00 – 13.45

Udstillerforedrag

Åben adgang – tilmelding ikke nødvendig.

Se ALF's hjemmeside i ugerne op til, for nærmere information www.alf.dk

Annoncering af foredragene kan ses ved ALF's bureau.

Kl. 14.00 – 17.00

Søjle 1: Tidlig Indsats

Oplæg ved: Dorthe Bleses, professor

Titel: Vi lærer sprog i vuggestuen og dagplejen

Abstract: *Vi lærer sprog i vuggestuen og dagplejen* – intentionel pædagogik for de mindste! Indsatsen *Vi lærer sprog i vuggestuen og dagplejen* er blevet udviklet i samarbejde med 13 kommuner fra hele Danmark og blevet afprøvet i et lodtrækningsforsøg der omfatter. Projektet er finansieret af Børne- og Socialministeriet og gennemført i perioden 2016-2018.

VLS er et konkret værktøj til at arbejde systematisk og effektivt med at styrke børns tidlige sprogtilegnelse og eksekutive funktioner. Der arbejdes med specifikke læringsmål, men det er det pædagogiske personale, der selv skal omsætte arbejdet med de faste læringsmål til meningsfulde aktiviteter med børnene. Samtidig tilbydes redskaber til at inddrage børnene aktivt, engagerende og differentieret. Derudover har nogle dagtilbud arbejdet med en supplerende forældreindsats målrettet forældre til børn med svagt sprog mhp. at understøtte dem i at bruge sprog, samtaler og daglige aktiviteter derhjemme på en måde, der styrker børnenes sprog.

I oplægget beskrives de overordnede effekter af de to indsatser og på hvad en række baggrundsfaktorer (som fx forældrenes uddannelse) og faktorer relateret til gennemførelsen af indsatsen (fx hvor hyppigt børnene var med i indsatsen) har for effekten.

Oplægget afrundes med en diskussion af resultaterne i forhold til hvordan personalet generelt har arbejdet med indsatsen og hvad de synes om det og hvilken perspektiver dette kan have for arbejdet med de udvidede pædagogiske læreplaner.

Kl. 14.00 – 17.00**Søjle 2: Sociale og kommunikative vanskeligheder****Oplæg ved:** Charles Fage, Ph.D. in cognitive science**Titel:** Tablet-Based Interventions in Mainstream Environments for Children with Autism and ID.

Abstract: The inclusion of children with ASD in mainstream environments is dramatically impeded by their difficulties in socio-adaptive behaviors, and particularly in communication. Opportunities offered by mobile technological devices can be leveraged to support this population during their daily lives, as plenty of tools are available in online stores (e.g. Appstore, Google play). However, these technologies hardly present any scientific validation data, usually limited to usability or involving very few participants. Consequently, little is known about addressing mainstream environments with these assistive technologies, especially in terms of skills generalization and implementation fidelity for the interventions based on them.

In this context, we present two different action-research projects – named Collège+ and Tiwouh - both aiming at the scientific validation of assistive technologies to support inclusion of children with ASD within mainstream contexts. These projects were designed in a user-centered approach, based on their needs to propose individualized solutions. They resulted in the deployment of these tools on the field, involving more than 60 participants in total (children with ASD and with Intellectual Disabilities) across a range of mainstream environments (e.g. home, special-education classroom, mainstream classroom). The results of these exploratory studies reveal a significant impact of these tablet-based interventions in terms of improving 1) *socio-adaptive behaviors*, social response and communication, and 2) socio-cognitive functioning. These promising results will be discussed in order to extract recommendations for health professionals to improve their practice.

Bemærk! Oplægget foregår på engelsk.**Kl. 14.00 – 17.00****Søjle 3: Logopædens rolle i det tværfaglige samarbejde****Oplæg ved:** Anne Morin, Ph.d., Lektor Aarhus Universitet (DPU)**Titel:** Det tværfaglige samarbejde i PPR

Abstract: Arbejdet med børn i faglige og/eller udviklingsmæssige vanskeligheder i PPR-regi organiseres og varetages i stigende grad i forskellige former for tværfaglige samarbejder som varetages af forskellige professionelle grupper. Dette stiller krav til både den enkelte professionelle men rejser også spørgsmål om, hvordan samarbejdet bedst struktureres sådan, at både den enkelte professionelle kan bidrage med sine faglige perspektiver samtidig med at der kan findes fælles løsninger og træffes beslutninger til barnets bedste. Oplægget tager udgangspunkt i aktuel forskning omkring tværfagligt samarbejde og professionalitet og giver på baggrund af et aktuelt forskningsprojekt perspektiver på de dilemmaer og muligheder der knytter sig til det tværprofessionelle samarbejde i PPR-regi. På denne baggrund præsenteres bud på nye veje at gå i det tværfaglige samarbejde.

Kl. 14.00 – 17.00**Søjle 4: Blandede bolcher**

Dette oplæg er desværre ikke på plads endnu.

Bemærk!

Hold øje med:

<https://www.alf.dk/efteruddannelseskursus-nyborg-strand>

KI. 17.00

Tak for denne gang og afrejse